

ΕΚ ΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΣΑΡΛ ΦΟΛΕΎΥ

ΠΩΣ ΠΑΝΤΡΕΥΤΗΚΑ

ΜΗΠΩΣ ξέρουμε ποτέ, έλεγε ο Μάξιμος, τί μπορεί να μάς κάνει συμπαθητικούς και τί αντιπαθητικούς στις γυναίκες; Δεν ξέρουμε τί τους άρέσει, τί τις άηδιάζει και τί τις τραβά κοντά μας; Άλλά μήπως τα ξέρουν αυτά και ή ίδιες; Να π. χ. λατρεύω την γυναίκα μου, μ' αγαπά, ζούμε σε μιά τέλεια συμφωνία αισθημάτων και σκέψεων... "Ε! λοιπόν, στην γυναίκα αυτή επί πέντε χρόνια έκανα κόρτε στον θρόντο! Και άρχισα ν' άπελπίζω-μαι ότι θα την κατακτήσω, όταν μιά μέρα, έντελώς άπροσδόκητα, άνταποκριθήκε στον έρωτά μου. Και ίδου πώς:

"Ορφανή σε ήλικία δεκαοχτώ χρόνων, ή Φρανσιν βγήκε άπ' τό μοναστήρι όπου την είχαν θάλει για νά σπουδάση. Ζήτησα τό χέρι της. Γνωριζόμαστε από καιρό. "Ο κηδεμόνας της ήξερε ότι είμαι πλούσιος, όχι κακού χαρακτήρος, όχι άσχημος και δέχθηκε πρόθυμα την αίτησί μου. "Η Φρανσιν όμως ζήτησε μιά προθεσμία για νά σκεφθή. Της έδωκα τρείς εβδομάδες. "Εκείνη όμως τις έκανε πέντε χρόνια, ναί, πέντε όλόκληρα χρόνια, κατά τά όποια δεν άπεφάσιζε να μου πη ναί ή όχι. Και όμως μ' αγαπούσε, ή τουλάχιστον δεν αγαπούσε κανέναν άλλον άντρα περισσότερο από μένα. "Άλλ' όταν έφθανε στο σημείο να συνδέση αδιάρρηκτα μαζί μου τή ζωή της, αισθανομουν ότι καταλαμβάνετο από ένα πλήθος δισταγμών. Δεν μπορούσα να καταλάβω τις σκέψεις που προκαλούσαν αυτή τή στάσι της. "Ο φόβος μή δεν έρη μαζί μου την εύτυχία; "Η διηγήσεις που άκουγε από άτυχες στο γάμο φίλες της, για τα θάσανα της συζυγικής ζωής; Μιά παρβενική αιδώ, την όποια δεν κατώρθωνε να καταπνίξη, ή ή ιδέα ότι παντρευομένη θα έχανε την έλευθερία της; Δεν ξέρω, ούτε μπόρεσα ποτέ μου να μάθω. "Υπήρχε όμως κάποιος άπλούστερος λόγος: δεν τής ένέπνεα έρωτα, αλλά μόνον συμπάθεια κι' εκτίμησι.

"Η ζωή τής Φρανσιν ήταν μελαγχολική. "Ενήλικη πειά, έχοντας ένα όχι σημαντικό εισόδημα, ζούσε οικονομικά με μιά γρηά υπηρέτρια. Δεν έβλεπε κανέναν, δεν πήγαινε στο χορό, στο θέατρο, στον περίπατο παρά με τή μητέρα μου μόνον και με μένα. "Ενα χειμώνα όμως την έπιασε τέτοια μανία για τό χορό, ώστε έλπισα για μιά στιγμή ότι μέσ' στη γλυκιά ζάλη του θάλας, θα την κατάφερνα. Της ψιθύρισα χορεύοντας λόγια θερμότερα και τολμηρότερα άπ' τά συνηθισμένα. Μου χαμογελούσε τότε εκείνη άοριστως, αλλά σε λίγο τά ξεχνούσε. Και πολύ πριν από μένα θαρέθηκε τό χορό. "Υστερα την έπιασε μανία για τή μουσική.

Τότε έγώ έπίστεψα πάλι ότι ή συγκίνησις που θα αισθανόταν άκούοντας διάφορα μελοδράματα θα την έκανε ίσως να άνταποκριθή στον έρωτά μου. "Άλλά τίποτε. Μόλις έπεφτε ή αύλαία, περνούσε ή συγκίνησις της σαν να μην είχε τίποτε συμβή. Τέλος κατέφυγα στους περιπάτους. Την έπήγαινα στο δάσος τής Βουλώνης και ένά περπατούσαμε άργά στον ίσκιό των δέντρων, άνέπτυσσα όλη μου την τρυφερότητα, όλη μου την γλυκύτητα, όλη μου την πειστικότητα, για να την πείσω να γίνη σύζυγός μου. Και όταν την ρωτούσα γιατί δεν άνταποκρινόταν στον έρωτά μου, εκείνη κουνούσε χαριτωμένα τό κεφάλι της και μου έλεγε:

— Και έγώ δεν ξέρω, Μάξι-

με, άληθινά δεν ξέρω. "Ίσως να είνε κοκετταρία, ίσως άνόητη περηφάνεια, ίσως φόβος γελοίος. "Η ίσως, ξέροντας πόσο μ' αγαπάς, να αισθάνωμαι την έγωιστική χαρά να σ' έχω πάντα κοντά μου πιστον και άφωσιωμένον. Χάρις σε σενα ή ζωή μου κυλά γλυκεία και ήσυχη. Δεν φαντάζομαι ότι θα γίνη καλύτερη άν παντρευτούμε.

Τότε έγώ τής άπάντησα ότι ως σύζυγος θα ήμουν ιδεώδης. "Οτι ο γάμος θα μάς έβγαζε άπ' την τελματώδη καταστασι που θρισκόμαστε και λόγω τής όποιας κινδύνευαν για πάντα να μαραθούν τά αισθήματά μας. "Άλλά εκείνη και πάλιν κουνούσε τό χαριτωμένο της κεφαλάκι και μου μιλούσε για άλλα πράματα.

Στό σημείο αυτό θρισκόταν ή σχέσεις μας, όταν μιά μέρα, την τελευταία χρονιά πρό του γάμου μας, μάς συνέβη ένα πολύ κοινό περιστατικό, τό όποιον όμως είχε σπουδαιότατα έπακόλουθα: Κάναμε τον τακτικό χειμωνιάτικό μας περίπατο στο δάσος και δίχως να τό καταλάβουμε πώς, βγήκαμε από τά προάστεια. "Ο ουρανός ήταν σκυθρωπός και είχε άρχισει να χιονίζει. "Ενα πένθος ήταν χυμένο σ' όλη την φύσι. Στη μοναξιά που μάς έζωνε, ή Φρανσιν, αισθανθείσα έξαφνα ένα άόριστο φρικίασμα άπ' τό κρύο και από φόβο, πέρασε τό λεπτό της μπράτσο κάτω άπ' τό δικό μου. Γύρισα και την κύτταξα. Μιά θαθεία μελαγχολία είχε θολώσει τά μάτια της. "Εξαφνα, σ' ένα γύρισμα του δρόμου, πίσω από έναν έρειπωμενο τοίχο, πρόβαλε μιά φτωχική κηδεία: ένα άθλιο φέρετρο που τό άκρολουθούσαν πέντε-έξη άνθρωποι, φτωχοί, κακοντυμένοι, μ' ένα άπερίγραπτο πένθος χυμένο στην όψι τους. "Ήταν κάτι άπειρώς συγκινητικό, κάτι που έσφιγγε την καρδιά, τό μαύρο εκείνο κατά-γυμνο κουτί, κάτω από τον τεφρό, χιονισμένο ουρανό, στο χειμωνιάτικο ξεψύχισμα τής μέρας.

"Ενοιωσα την Φρανσιν να φρικιά. Αυτό υπήρξε ή πρώτη υποχώρησις της. Και τότε, δεν ξέρω και 'γώ σε τί αισθημα έπακούοντας, την παρέσυρα πίσω από την κηδεία. "Ενοιωθα ότι ή θεά τής ματαιότητος των έπιγείων, τής όποιας είχε μιά τόσο χτυπητή εικόνα μπροστά της, θα την έκανε να αισθανθή πόσο μάταιοι ήσαν οι δισταγμοί της, κι' ότι, καλό ή κακό, καποιο σοβαρό άποτέλεσμα πάντως θα είχε για την Φρανσιν ή θεά αυτής τής κηδείας. "Ήταν τόσο άπότομο τό αισθημα αυτό, αλλά και τόσο βαθύ, ώστε χωρίς να τό καλοσκεφτώ καν τής είπα με κάποια θιασότητα:

— Τους γνωρίζω αυτούς τους ανθρώπους. Πρέπει ν' ακολουθήσωμε την κηδεία.

Στην άρχή, καταληφθείσα από έναν έξαλλο τρόμο, άρνήθηκε, αλλά στο τέλος υπεχώρησε. "Αμίλητοι, μέσα από τους πενηθοφορουντας ανθρώπους, άκούγοντας τους στεναγμούς και τά κλάματα, παρακολουθήσαμε την κηδεία ως τό νεκροταφείο. Στην είσοδο ή Φρανσιν σταμάτησε. "Άλλά και πάλιν την έπεισα ότι έπρεπε να μπούμε μέσα. "Αφού προχωρήσαμε κάμποση ώρα, αίφνης ή νεκρική πομπή σταμάτησε. Κάτι ψιθύρισε ο παπάς και γρήγορα ο νεκροθάφτης κατέβασε τό άπαίσιο κουτί που έτριζε στον ανοιχτό λακκο.

Τό θράδυ έπεφτε, ένα θράδυ

της ψιθύριζα λόγια γλυκά και τρυφερά...

Ξ ΚΛΕΚΤΕΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

Λ Θ Ε Σ

(Του Φ. Λίντερμαν)

Χθές αγάπη μου ήταν, χθές που το φεγγάρι
 βγήκε μεθυσμένο πίσω απ' το θουνό,
 κι' απ' τη σιωπή σου λές κάτ' είχε πάρει
 κ' ήτανε κι' εκείνο έρημο, βουβο...

Χθές. Δεν το ξεχνάω, κόρη αγαπημένη
 ποῦρθεσ ντροπαλή κι' έκατσες κοντά μου,
 νύχτα ήταν θαθεία, νύχτα μυρωμένη,
 κ' ήτανε η πρώτη νύχτα του έρωτά μου...

Ναί! ὅπως και πάντα ἴσους σιωπηλὴ
 τὸ φιλι τὸ πρῶτο κράτησες κρυμμένο...
 μὰ ἡ ματιά σου πῆγε κάτι νὰ μοῦ πῆ
 κ' εἶσα τὸ χειλάκι σου ποῦ ἦταν ἀναμμένο

Τώρα ὅμως τὸ χθές πέρασε κι' ἐχάθη
 κι' απ' τὴ νύχτα ἐκείνη τίποτα δὲ μένει,
 μόνο ἡ θύμησι σου μιά πληγὴ ἀνοιγμένη
 ἔχει ἀφήσει ἀκόμα στῆς καρδιάς τὰ θάθη

ΧΡΟΝΙΑ ΕΚΕΙΝΑ ΤΑ ΠΑΛΙΑ

(Του Ε. Λονγκφελλίου)

Εἶνε μακρὰ πολὺ μακρὰ τὰ χρόνια ἐκεῖνα
 μικρὸς ἐγὼ καὶ σὺ μικρὴ ἐλαφίνα...
 πόσο εὐωδιάζαν τότε τὰ λουλούδια
 καὶ πόσα δὲν ἐλέγαμε τραγούδια.

Τὶ ἀνάμνησις γλυκειά! Μὲ τὸνα χέρι,
 μὲ τράθηξες στοῦ έρωτα τὴ γνώριμη ἀγκαλιά,
 καὶ μὲ τὸ ἄλλο στὴ ζωῆ. — Ποιὸς νὰ μᾶς φέρη,
 ἀλήθεια θὰ μπορέσει στὰ χρόνια τὰ παλιά;

Τὰ λόγια ἐκεῖν' ἀκόμα στὸν ἀγέρα,
 καὶ τὰ ματάκια ἐκεῖνα ἀκόμα στὴν καρδιά
 Μὰ ὅμως ὁ χρόνος φεύγει καὶ περνᾷ
 καὶ σθύνουν ἡ ἀναμνήσεις κάθε ἡμέρα.

*Ω! νᾶταν, μπορετὸ νὰ μὴ ξεχνᾶμε
 ποτὲ νὰ μὴν περνοῦσε αὐτὴ ἡ ἐποχὴ,

του ὁποίου ἦταν ἀδύνατον νὰ περιγραφῆ ἡ μελαγχολία στὸ
 μέρος ἐκεῖνο. Ἀμίλητη, ἀκίνητη, εἶχε ἴδη ἡ Φρανσίν νὰ ἐ-
 ξαφανίζεται τὸ φέρετρο μέσα στὴ γῆ... Μιά πρωτοφανὴς
 ἀγωνία τὴν κατεῖχε. Νὰ ἐσκέπτετο τάχα ὅτι τὸ μόνο πρᾶγ-
 μα ποῦ μποροῦν ν' ἀντιτάξουν οἱ κακόμοιροι οἱ ἄνθρωποι
 στὴ φρίκη τοῦ θανάτου, στὴ φρίκη τοῦ ὀριστικοῦ ἐξαφανι-
 σμοῦ, εἶνε ἡ λίγες στιγμὲς τῆς λήθης καὶ τῆς μέθης ποῦ μᾶς
 χαρίζει ὁ έρωτας; Δὲν ξέρω. Ἴσως νὰ αἰσθάνθηκε καὶ ἀ-
 πλῶς τὴν ἀνάγκη νὰ ζητήση, ὕστερα απ' τὸν κλονισμό ποῦ
 εἶχε ὑποστῆ, μιά ψυχικὴ τόνωσι στὸν ἄντρα ποῦ εἶχε στὸ
 πλευρό της. Ὅπως κι' ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἀκούμπησε γλυ-
 κά ἀπὸ πάνω μου μὲ μιά θαθεία ἐγκατάλειψι ὀλόκληρου τοῦ
 ἑαυτοῦ της. Ἀσυνειδήτως καὶ οἱ δυὸ ἐταχύνουμε τὸ θῆμα
 μας καὶ σὲ λίγο ξαναβρεθήκαμε ἀποτόμως καὶ ὡς διὰ μα-
 γείας (εἶχαμε βγῆ πειὰ απ' τὴν ἄλλη πόρτα τοῦ νεκροτα-
 φείου) σ' ἕναν δρόμο γεμάτο θόρυβο καὶ φῶς.

Διαμιάς ἡ χαρὰ τῆς ζωῆς μᾶς ξαναπλημμύρισε. Τότε
 ἡ Φρανσίν στήριξε ἀπαλὰ πάνω στὸν ὤμο μου τὸ ὠραῖο
 της χλωμό κεφάλι. Μὲ μάτια θολὰ ἀκόμη ἀπὸ τὰ δάκρυα,
 μοῦ εἶπε μὲ μιά ἀργὴ φωνή, ὅπου ἔτρεμε ἡ τρυφερότης
 ποῦ τὴν εἶχα τόσο καιρὸ λαχταρήσει:

— Σ' ἀγαπῶ, Μάξιμ, καὶ θὰ γίνω γυναῖκα σου ὅταν τὸ
 θελήσης...

Αὐτὴ εἶνε ἡ ἱστορία μου — εἶπε, τελειώνοντας τὴν διήγη-
 του, ὁ Μάξιμος. Στους ἀτυχεῖς έρωτοχτυπημένους δὲν τὴν
 συνιστῶ ὡς ἀσφαλτὴ συνταγὴ, γιατί δὲν ξέρω ἂν πετυχαῖν
 πάντα. Σὲ μένα ἐν πάσῃ περιπτώσει πέτυχε. Παντρεύτηκα...
 χάρις σὲ μιά κηδεῖα!

μὲ τέτοια ἀνάμνησι στὸ θάνατο νὰ πᾶμε
 μιά τέτοια νὰ προσφέρουμε ψυχὴ...

Θ Λ Ι Ψ Ι Σ

(Του Ἀντρέ Σενιέ)

Μακρὰ ἀπὸ φίλους καὶ γονιοὺς κι' απ' ὅλους τοὺς δικούς
 (μου
 μὲ συντροφιά μου ἀχώριστη τοὺς μαύρους στοχασμοὺς μου
 ριγμένους απ' τὰ κύματα σ' αὐτὸ τὸ ἐρημονῆσι
 θυμάμαι τὴν πατρίδα μου καὶ πᾶν τὰ δάκρυα θρύση.
 Μόνος κοντὰ στὸ τζάκι μου τὴ μοῖρα καταριέμαι,
 μετρῶ τὶς ὥρες τῆς ζωῆς, τὸ μνήμα συλλογιέμαι.
 Κι' οὐτ' ἕνας φίλος μου ἀκριβὸς νὰ μὲ παρηγορήση,
 τὴν ὄψι μου κυττάζοντας κοντὰ μου νὰ καθήση,
 στὴν ἀγκαλιά μου πέφτοντας τὰ δάκρυα νὰ σφουγγίξη,
 «Τὶ ἔχεις;» καὶ θερμὰ τὸ χέρι μου νὰ σφίξη!...

ΤΟ ΜΑΡΑΜΕΝΟ ΦΥΛΛΟ

(Του Ε. Μέρκερ)

Ὑλλο μευ κιτρινο, γιατί νὰ πέφτης μαραμένο;
 Ἀγάπησα τὴν ὄψι σου στὰ πένθιμα κλωνάρια.
 Ἐζησες τόσο λιγοστὸ καιρὸ λησμονημένο
 καὶ τώρα πᾶς νὰ κοιμηθῆς πάνω στὰ ὠχρὰ χορτάρια

Ἐφυγε ἀγύριστα ὁ καιρὸς ἐκεῖνος ποῦ στὸν κλῶνο
 πρασίνιζες περήφανο τὸ γυμνωμένο τώρα.
 Τὸ Μᾶη πῶς ἴσους δροσερό! Καὶ τί πειράζει ἂν μόνι
 ὁ ἀγέρας ἀνυπόμονος σ' ἀφήση ἀκόμα μιά ὠρα.

Ἀπ' ὅπου ὁ κρῦος κι' ἄπνοος χειμῶνας κι' ἂν περαση
 παίρνει μαζὺ του τὶς φωλῆς ποῦ τὰ πουλιά εἶχαν χτίσει
 βουβὸ πεθαίνεις κι' ὁ θορηᾶς θάρθη νὰ σ' ἀγκαλιάση
 καὶ μὲ τὰ κρῦα του τάφιλά θὰ σ' ἀποχαιρετήση.

ΠΑΡΘΕΝΑ ΚΑΙ ΛΟΥΛΟΥΔΙ

(Του Σατωμπριαν)

Τὴν κάσσα κατεβάζουμε στὸ χῶμα αὐτὴ τὴν ὠρα
 καὶ τὰ λευκὰ τριαντάφυλλα ποῦ ἀφήνει ραντισμένα
 στὴν κόρη ἡ μάνα τ' ἄρπαξες, ὦ γῆ, καὶ κρύβεις τώρα
 τὸ λούλουδο μαζὺ μὲ τὴν παρθένα.

Ἄχ! Δὲν ξαναγυρίζει ἐδῶ ποτὲ του ὅποιος πεθάνει
 στὸν κόσμο αὐτὸν τὸν πένθιμο, στῆς δυστυχίας τὴ γέννα
 φλογίζει ὁ ἥλιος καυτερός κι' ὁ ἄνεμος μαραίνει
 τὸ λούλουδο μαζὺ μὲ τὴν παρθένα.

Κοιμᾶται ἡ Ἐλίζα μου ἡ φτωχὴ καὶ τώρα δε φοβᾶται
 τὶς πικραμένες μέρες μας ποῦ ἀργοπερνοῦν θλιμμένα
 Τὶς δροσερές σας τὶς αὐγὲς γλυκά χαμογελάτε,
 λουλούδια μου μαζὺ μὲ τὴν παρθένα.

Μὰ, Ἐλίζα μου, ὁ πατέρας σου γέρνει νὰ γονατίση
 πάνω στὸ μνήμα σου σκυφτός μὲ μάτια θολωμένα...
 φτωχόγερ... ἀπὸνα ὁ σκληρὸς καιρὸς σούχει θερίσει
 τὸ λούλουδο μαζὺ μὲ τὴν παρθένα.

ΤΡΑΓΟΥΔΑΚΙ

(Του Ἀλφρέ ντε Μυσσε)

*Ὅσες φορὲς ἡ ἐλπίδα ἡ έρωτικὴ
 Περνώντας τὸν ἀγκῶνα μας ἀγγίζει
 καὶ ρίχνοντάς μας μίαν ἡδονικὴ
 ματιὰ χαμογελώντας φτερουγίζει

Ποῦ πᾶμε; Ὅπου ἡ καρδιά μᾶς προσκαλεῖ,
 Τὸ ζέφυρο ἀκλουθᾷ τὸ χελιδόνι
 κι' ἀπὸ τὸ ζέφυρο ἀλαφρότερος πολὺ
 εἶνε ὁ ἄνθρωπος τὸν πόθο ποῦ σιμώνει

*Ὡ πεταχτὴ μου μάγισσα γλυκειά,
 τὸ δρόμο τὸ δικό σου ξέρεις μόνοι
 Πρέπει μιά τόσο νιὰ ἀγαπητικιά
 νὰ στέκεται κοντὰ στὸ γέρο-Χρόνο;